

**ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
FAKULTA PEDAGOGICKÁ
KATEDRA HISTORIE**

**ARCHITEKT FRANTIŠEK SAMMER A JEHO VÝZNAM PRO PLZEŇ
BAKALÁŘSKÁ PRÁCE
Daniela Slepíčková**

POSUDEK OPONENTA PRÁCE

Jakýsi odrazový můstek pro tuto bakalářskou práci představuje disertace Martiny Hrabové o českých asistencích Le Corbusiera (obhájena na FF UK v roce 2016), v níž byla značná pozornost věnována osobnosti Františka Sammera (1907–1973), plzeňského rodáka a představitele (nejen) meziválečné umělecké/architektonické avantgardy (částečně publikováno v časopise *Umění* 2/2016). Ačkoliv by se mohlo zdát, že ona problematika nám už nemůže přinést žádné další překvapení, předložená bakalářská práce ukazuje, že právě Sammerovo plzeňské angažmá po roce 1947 si zaslouhuje zevrubnou pozornost. Autorka se zabývala tzv. Směrným územním plánem, který Sammer roku 1948/1949 vypracoval pro Plzeň společně s architektem Jindřichem Krisem. Cenné je, že zde autorka pracovala s archivními materiály uloženými v Archivu města Plzně, a to často jako vůbec první z badatelské obce. Možná však mohlo být více zohledněno, že architektonicko-urbanistické plány týkající se plzeňské aglomerace významně souvisely jak s politickými změnami v Československu (komunistický puč z února 1948 a zrychlená sovětizace československé společnosti a s tím související „krátké“ období ingerence umělecké avantgardy), tak s novým územně-správním členěním, kdy se právě v roce 1949 stala Plzeň nově krajskou metropolí.

V práci rovněž chybí vysvětlení důvodů, proč byly nakonec Sammer i Krise po roce 1952 (resp. 1954) ze svého plzeňského angažmá odstaveni – souviselo to s tažením proti avantgardě a přitvrzením v sovětizaci („stalinizaci“) celé společnosti? A jak interpretovat Sammerův „návrat“ k plzeňské problematice po roce 1957 a jeho obnovené (a ovšem pečlivě kontrolované) kontakty se sovětskými architekty? Nakolik vlastně byl tzv. Směrný územní plán architektonického tandemu Tichý – Sýkora „novou“ záležitostí a nakolik vycházel z práce dua Sammer – Krise? Autorka na tyto a podobné otázky vlastně odpovídá kladně, když konstatuje, že byl naplněn jejich záměr ve výstavbě „pěti předměstí“ i v oblasti komunikací.

Realizace se však posunula až do šedesátých let 20. století nebo dokonce i časů ještě pozdějších, samotný František Sammer se k plzeňskému územnímu plánu mohl vrátit až v roce 1965. Právě v rámci Útvary hlavního architekta města Plzně spoluvytvořil poněkud diskutabilní Studii přestavby centrální oblasti Plzně (1966–1967), která navrhovala rozsáhlé demolice v historickém středu města – jen připomeňme, že Plzeň minuly všechny významné vlny vyhlásování historických měst památkovými rezervacemi (1961–1982), Plzeň se mezi MPR zařadila až v roce 1989. Proč? A jakou úlohu zde sehrála „krajská lobby“ reprezentovaná plzeňskou krajskou KSČ a KNV Západočeského kraje, zřízeného v roce 1960?

Z bakalářské práce tak vyplývají hned tři nezodpovězené „plzeňské“ otázky: 1/ Lze Sammerovo první plzeňské angažmá interpretovat v kontextu vztahu komunistické tyranie k umělecké avantgardě, který osciloval mezi podporou a perzekucí? 2/ Nakolik první i druhé Sammerovo plzeňské angažmá souvisí se sebevědomím nových komunistických „elit“ reprezentujících Plzeň jakožto krajskou metropolí Plzeňského (od roku 1949), resp. Západočeského kraje (od roku 1960)? 3/ Lze v tehdejší plzeňském územním plánování i u

samotného Sammera identifikovat napětí mezi „modernistickým“ pojetím architektury (a urbanismu) a nově se formující tzv. památkovou péčí? Práci slečny Daniely Slepíkové jsem si přečetl s velkým zájmem, a to že jsem její hodnocení pojal jakožto své vlastní (kritické) tázání nic nemění na tom, že jde o pozoruhodný elaborát, který skvěle naplňuje nároky kladené na bakalářskou práci. Také proto navrhuji, aby byla hodnocena známkou výborně (1).

doc. PhDr. Petr Hlaváček, Ph.D.

V Praze dne 13. května 2019